

Večkrat četrtlet in
srednjo vredniti
v letnem s polletjem
se da celo leto 32 dni,
tudi 16 dni, četrt leta
tudi 16 dni, četrt leta
tudi 16 dni, četrt leta
Naročnina se plača
srednjo vredniti
Odpovedanje v Ma-
Koroška cesta 5.
za dopolnila do od-
Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Pozornostna številka št. 1-50 dn.

Polnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Državna je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rob-
pisi se ne vračajo. Upravi-
ništvo sprejema naročnike,
inserate in reklamacije.
Cena inseratov po daga-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Reklame
reklamacije so polne
proste.
Čekoval račun pošlji na
ureda Ljubljana št. 10.
Telefon interurban št. 113.

1. številka.

MARIBOR, dne 1 januarja 1925.

59. letnik.

Hrvatska seljačka stranka pod zakonom o zaščiti države.

Čudni, prečudni so darovi, ki jih Pašić-Pribičevićeva vlada poklanja ljudstvu. Od njega zahteva ogromne davke in dajatve, pravice pa mu krati in jemlje, kjer te more. Dar te vrste je sedanje vlada naklonila hrvatskemu ljudstvu kot božično darilo. To je razpust Hrvatske republikanske seljačke stranke.

Vladni zastopniki sicer hitijo izjavljati, da z razpustom stranke hočejo zadeti samo Radiča, ne pa tudi hrvatskega naroda. Izgovor je jalov. Radičeva stranka je sedaj zastopnica hrvatskega naroda, naj je to komu ljubilo ali neljubilo. Radiču med Hrvatmi ni bilo treba naporne in velike agitacije, Pašić in Pribičević s svojim centralizmom in beograjsko nadvlado nad hrvatskim narodom sta bila med Hrvatmi največja priganjaka za Radičevo stranko. Njuna zasluga je, da se sedaj med hrvatskim narodom ne more uveljaviti nobena druga stranka, kakor Radičeva. Razpustiti in zabraniti Radičevo stranko, pomenja sedaj oropati hrvatski narod njegove politične organizacije in politične svobode.

V torek pred božičnim praznikom je vlada na seji ministrskega sveta storila sklep, da se Hrvatska seljačka stranka razpusti ter da se Radič s svojo stranko stavi pod zakon o zaščiti države.

Tudi druge države imajo svoj zaščitni zakon. Toda nobena država ne uporablja tega zakona tako kakor naša država, odnosno vlada naše države zoper njej neljube stranke. Zakon o zaščiti države je zadel komunistično stranko, ki je pri nas zakonito zabranjena. Kar dovoljuje Anglija, Francija, Nemčija, Čehoslovaška in druge kulturne države, to pri nas komunistični stranki ni dovoljeno: na sonce ne sme, samo nevidno in neslišno pod zemljo sme delati, rovati in kopati. Ali je to boljše za državo, kakor pa delo o belem dnevu in pod kontrolo javnosti, to prepuščamo v razsodbo tako pametnim državljanom, kakor so sedanji vlastodržci.

Usoda komunistične stranke, ki je razpuščena in zabranjena, je sedaj določena tudi Radičevi stranki. Kot razlog navajajo gospodje, ki so sedaj v Beogradu na vladi, zvezo Radiča z ruskimi boljševiki.

Kakor znano, je Radič meseca julija 1924 bil v Moskvi. Ni bil ne prvi ne zadnji inostranski politik, ki je napravil boljševikom v Moskvi obisk. Pred njim je bil sedanji francoski ministrski predsednik Herriot, za njim so prišli in bodo prišli drugi. Francoski vladi nikdar ni prišlo na misel, da bi opozicijskega voditelja Herriota zavoljo njegovega obiska v Moskvi stavila pod zakon in pod ključ. Zgodilo se je to, da je pri francoskih volitvah opozicija pod Herriotovim vodstvom zmagala ter da je Herriot mesto v ječo odšel v palačo francoskega ministrskega predsednika. Kot predsednik francoske vlade je Herriot pred četrtletjem priznal rusko sovjetsko vlado. Ako bi Herriot bil voditelj opozicije v naši državi, bi sedaj sedel v ječi ter pihal kašo.

Radičev obisk pri boljševikih v Moskvi je imel po Radičevi izpovedi namen dajati izraza čustvu slovenske vzajemnosti. Svoje stranke Radič, kakor je sam izjavil, ni priklonil tretji delavski internacionali (mednarodni zvezi), marveč samo seljaški (kmetijski) internacionali (mednarodni zvezi). Ni sprejel ne komunističnega programa ne načina boja in postopanja, marveč je ohranil program in delovni načrt svoje hrvatske seljačke stranke.

Doslej je Pašić-Pribičevićeva vlada sklenila uporabo zakona o zaščiti države proti Radiču in njegovi stranki ter razpust stranke. Kakšne posledice bo imel ta sklep? Vladini listi smatrajo kot gotovo, da bo Hrvatska republikanska seljačka stranka razpuščena, da bodo njeni listi ustavljeni; da bodo konfiscirani arhivi stranke, njene pisarne in poslovalnice pa zapečateni; da bodo uvedeno postopanje proti vsem tistim članom stranke, ki so dokazano vršili agentsko in eksponentsko službo za boljševike, odnosno vedeli za Radičeve in njegovih tovarišev namere. Postopanje proti tem voditeljem se bo vršilo pred rednimi sodišči, ki imajo o prijavljenih slučajih postopati v smislu člena 19 zakona o zaščiti države pred vsemi drugimi kazenskimi slučajji; da bodo kandidatne liste HRSS za bodoče skupščinske volitve razveljavljene; da bodo razpuščene vse javne korporacije, v katerih bi bil vpliv HRSS odločen in mero-dajen.

V zvezi s temi odločitvami je pričakovati, da bodo kompromitirani glavni voditelji HRSS v najkrajšem času aretirani ter izročeni sodiščem, ki naj postopajo proti njim po zakonu o zaščiti države.

Namen, ki ga ima sedanja vlada s svojimi ukrepi proti Hrvatski seljački stranki, je očividno. Sedanji vlastodržci pa se motijo, ako menijo, da bodo s tem strli odpor hrvatskega naroda in njegovo borbo za pravo samoodločbo in za enakopravnost v državi.

Slike

iz občnega zbora Kmetijske družbe za Slovenijo.

Prva slika: Občni zbor.

Na dan 15. decembra je bil sklican. Sklical ga je upravitelj Kmetijske družbe. Pravila Kmetijske družbe pa upravitelja ne poznajo. Pravila poznajo predsednika družbe. Po družbenih pravilih razpisuje občni zbor predsednik ali, kadar je on zadržan, prvi, oz. drugi podpredsednik in sicer na postavi sklepa glavnega odbora. Tudi glavnega odbora ni bilo, ampak vse in povsod samo upravitelj. Po domače rečeno: nasilje vlade, nasvetovano po naprednih možganih v Sloveniji. — Vdali smo se vladni sili in kot delegati iz leta 1923 peljali v Ljubljano, da smo v Unioni šli na občni zbor za leto 1924. Šli smo pa samo na volitve. Kakšnega poročila o delovanju družbe nismo slišali, saj ni bilo nikogar, ki bi nam ga naj podal. In vendar bi bilo zanimivo slišati, če Kmetijska družba sploh deluje ali ne. Znano nam je namreč, da je namen družbe pospeševanje kmetijstva v

vsem obsegu. Se veliko več! Da pazi in vpliva na ekonomizacijo in upravo, v kolikor se tiče kmetijstva. In občni zbor je vodil vladni upravitelj. In poročila o delovanju nobenega Res, težki so ti časi za kmetijski stant. Vladno jerobstvo nad Kmetijsko družbo za Slovenijo!

Druga slika: Zedinjena Slovenija.

V dvorani hotela Union smo se zbirali. Po ukaz vladnega upravitelja skozi dvojna vrata: Stajerci in Franciskanske ulice, Krajci iz Miklošičeve ceste. Po sredini dvorane je bila potegnjena pregraja v podobi stolov, ki so ločili polovico od polovice. Pravijo, da smo v eni državi SHS, v eni pokrajini Sloveniji in vendar smo na občnem zboru Kmetijske družbe za Slovenijo morali sedeti in stati ločeni na Kranjce in Stajerce. — Rekli smo: to je pristna slika zedinjene Slovenije!

Tretja slika: Volitev.

Kazali smo si hrbe. Kranjski delegati so namreč volili pred govorniškim odrom, stajerski na nasprotni strani pri glavnih vratih. Nekaj časa je šlo mirno. Naenkrat je zavrelo v stajerski polovici. Neka samostojnost je pograbila delegata župnika Bračkota za suknjo, hotel ga nekam vleči. Energično je posegel vmes poslanec Žebot ter zabranil samostojno omejevanje osebne varnosti. Nato so liberalci in samostojni zagnali silno vpitje. Napredne poulične psovke so letele po zraku. Nikdo ni vedel zakaj. Polagoma se je stvar pojasnila. Samostojni so agitirali na nedopusten način. Jemali so našim gelegatom glasovnice in vrivali svoje. Imeli so jih na kupe. Odkod? Gospod delegat Vračko je označil tako ravnanje za makedonsko. Napredni so pa načelu: primite tatu, hoteli naprtiti g. Bračko-tu, kakor da bi on jemal glasovnice. Sam predsednik občnega zbora je prišel v dvorano mirit razburjene duhove. Bil je priča pristne napredne olike. Delegat Steblovnik je prosil nepoznanega naprednjaka, naj mu pove svoje ime, ker mu je rekel žaljivo besedo. Naprednjak je pogumno molčal. Gospod Steblovnik si je pripravil papir in svinčnik, da si ime zapiše. Se bolj pogumno mu je pomolil naprednjak figo pod nos, rekoč: To-le Vam bom povedal. V istem trenutku je stal vladni upravitelj, okrajni glavar dr. Spiller-Muys med njima in videl simbol napredne hrabrosti v podobi fige, je ogorčen zavril napredno surovino. Videlo se mu je, da ga je sram, da mora predsedovati takim neotesancem.

Četrta slika: dva c. in kr. hauptmana.

Prvi hauptman. Med naprednimi kričali se je najbolj odlikoval velik, plešast možakar, ki je vpil z jezikom in rokami. Spoznali so v njem c. in kr. avstrijskega hauptmana Kučeka iz Zalca. Ko se je Kuček spomnil, da ni na liberalnem volilnem shodu, ampak na občnem zboru Kmetijske družbe, in da nima pred seboj rekrutov, ampak delegate kmetijskih podružnic, se je polagoma pomiril.

Drugi hauptman. Samostojni so za predsednika kandidirali Ivana Sancina, bivšega c. in kr. avstrijskega hauptmana in rekvizitorja žita, sedaj referenta za kmetijstvo v Ljubljani. Imenitno! Ko je predsednik ob-

In nato je obotavljaje se segla v nedrije ter poiskala zlat navesek, okrašen z diamanti in obešen na težko zlato veržico — tisti, ki je bil Trzanov do onega jutra, ko je rešeno in osvobojeno nesel v naročju skozi divjo džunglo in ki o o njem po vrnitvi nikomur ni znila besedice.

Odprla ga je, dolgo je zrla na pobledelo sliko mladega moža, za las podobnega njenemu rešitelju, in na sliko mlade, lepe žene poleg njega, kočno pa je šepnila:

«Čakala sem te, — pa nisi prišel Bodi kdorkoli, — rešil si mi življenje, plemenit si, junaški dober — Bog te blagoslovi za tvoje dobro delo, čuva naj nad teboj, in če je Njegova volja, naj te pripelje nazaj v svet, — tja, kjer ti je prostor pripravljen!»

Za trenutek je omahovala, že je mislila položiti navesek na mizo, — pa zadržala je, in spet ga je varno skrila nazaj v nedrije.

Počasi je stopila proti vratom, njene oči so se poslavljale od kraja, kjer je preživela toliko težkih ur, pa doživela tudi doslej nepoznano srečo, vzdihnula je in stopila čez prag —

Pol ure pozneje je zagrmel strel v slovo Arnotu in »belemu junaku« in križarka je odplula na široko morje.

Opoldne so izginjali na sinjem, daljnem obzorju zadnji oblaki dima, ki so kazali njeno pot.

Nema in samotna je stala kočna Johna Claytona na robu afriške džungle.

Konec prvega dela.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški pisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

38

Ce obe ti dejstvi denem skupaj, se mi zdi, pravim, verjetno, kar ste dejali, — namreč, da je v resnici Arnota rešil, ta pa da je na ranah ali zaradi česar koli obolel, dobil mrzlico in se ne more geniti. Njegov beli rešitelj pa ga ne more samega pustiti v divjini, da bi sam prišel povedat —

Torej pa še počakamo par dni! —

In čakali so teden dni —

Toda ne Arnota ne Ininega belega junaka ni bilo od nikoder.

Čez teden dni pa je poveljnik križarke izjavil, da ne more in ne sme več čakati, da je tudi vsako čakanje brezuspešno in da odplujejo zarana.

Ine sama ni več upala, da bi se njen rešitelj še kdaj vrnil.

Mogoče da se je drznemu junaku topot ponesrečilo in da sta oba mrtva, on in Arnot.

Mogoče pa je tudi bilo, da se neznanemu belemu človeku sploh ni ljubilo, da bi zapustil svoj divji pragozd —

Dvomi so se ji vzbujali, ki ji je še povečal Clay-son s svojim ugibanjem o »belem divjaku«.

Odkar sta se tisti dan po njeni rešitvi sporekla, ni sicer več govoril z njo o njenem »belem junaku«, pač pa je vedno in vedno napeljeval v družbi pogovor na neznanca in vselej poskrbel, da ga je morala slišati tudi Ine. Trdovratno je zagovarjal misel, da je beli neznanec divjak, član rodu črnecev, da živi kakor žive divjaki, morebiti da je celo oženjen je pravil s posebnim poudarkom. In o njegovi preteklosti je ugibal, da utegne biti ubegel kaznenec iz kake evropske kolonije ali pa vsaj potomec kakega begunca, ki se je zatekel med črnce in se tam oženil —

Ine je vedela, da njen rešitelj ni »divjak«, da je plemenit človek, pogumen in junaški.

Toda — zakaj se ne vrne? Ali je morebiti res član rodu črnecev, ki tod prebivajo, in se mu vohče ne ljubi, da bi šel med bele ljudi? — In — kako je prišel v džunglo —? Kdo so njegovi stariši? —

Čemu se vohče toliko zanima in pteguje zanj? — Težke, mučne dneve je doživljala Ine tistikrat, ko so brez dela čakali na samotni obali —

Nazadnje je bila skorajda vesela, ko je poveljnik naznanil, da druga dan odpotujejo —

Le eno je še storila za svojega »belega junaka«.

Naprosila je kapitana, naj pusti za Arnota in za velikodušnega neznanca, če bi se le morebiti kdaj vrnila, v kočni orožja, streljiva, obleke in nekaj knjig.

In to željo ji je kapitan rad izpolnil. —

Ine je bila zadnja, ki je zapustila kočno.

Pismo, naslovljeno na poročnika Arnota, je položila na mizo.

ORZAVNA
OBŠČNOST
LJUBLJANA

čnega zbora naznanil, da je g. Sancin izvoljen za predsednika, so naprednjaki hrupno ploskali in klicali živjot! K čemu? Premagalo jih je pač veselje nad izvolitvijo strankarja. Ali je pa mislil kateri na to, kakšno zapuščanje bodo imeli slovenski kmetje v Kmetijsko družbo, ko bodo zaznali, da je na čelu Kmetijske družbe bivši revizor poljskih pridelkov med Slovenci? Predsedstvo je res v naprednih rokah, če bodo pa te napredne roke znale, mogle in hotele kaj storiti za pospeševanje kmetijstva, je veliko, zelo veliko vprašanje.

Peta slika: Šnops na volišču.

Ke so šli glasovnice, smo bili delegati brez dela. Pojavil se je v štajerski polovici dvorane nepoznan možičelj, oblečen kakor nemški lovec s pernatim šopom za klobukom. Trdil je, da je kmet. Hotel je prodajati svojo napredno robo in nas podučevati, dokler mu eden naših zabrusil v obraz, da že od daleč smrdi po šnopsu. To je možičelja razjezilo in postal je siten. Zopet je prišel predsednik občnega zbora miriti v dvorano in ko so mu povedali, da je oni sitnež prišel iz kranjske polovice k nam razgrajati, ga je g. okrajni glavar med splošnim krohotom osebno tiral na kranjsko plat.

Šesta slika: Napredna olika v sodni dvorani.

Ta slika se še-le pripravlja. Kakor čujemo, toži naš delegat Steblovnik enega izmed naprednih petelinov radl razžaljenja časti.

Sklepni utis: Bili smo pred vojno na občnih zborih Štajerske kmetijske družbe v Gradcu, a niti nemška nestrpnost in nadutost ni dosegla surovosti in neolikačnosti slovenske napredne inteligence. Zalostno, a resnično! Vedno bolj se nam dozdeva, da to ni bil občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo. Ne daj Bog več takšnih!

ALI JE TO PRAVICA!

Veliki župan dr. Otmar Pirkmajer pri svojih slavnostnih nastopih vedno rad naglašja, da se bo držal pravice in zakonitosti. Iz novejših dobe pa imamo dva dokaza, da je g. Pirkmajerju to naglašanje samo slepilo, s katerim maže ljudi pri sprejemih in slavnostnih obedah.

Prvi dokaz: Iz velikega županstva v Mariboru je bil poslan v Beograd uradni predlog, da se število volišč za volitve 8. februarja zniža. Predlog je bil tak, da bi v krajih, kjer so po večini sami volilci Slovenske ljudske stranke, po dve do tri velike župnije imele eno skupno volišče v kakem najbolj oddaljenem koncu. Ali boste g. veliki župan ta protizakoniti čin tajtili? Še več vam povemo: Nam je znano, da je ta hudoben in krivičen predlog izdelal tajnik Žerjavove demokratske stranke, a vi ste ga osvojili kot uradni predlog velikega županstva. Mi tega protizakonitega čina ne bomo pozabili. Čez tri leta vse prav pride, pravi stara slovenska prislovica. Našim volilcem v pomirjenje pa naznanjamo, da so volišča ostala po večini tako urejena, kakor so bila pri volitvah leta 1923. Samo za nekatere kraje so se določila nova volišča. Te spremembe objavimo v eni prihodnjih števil.

Drugi dokaz: Veliki župan je na predlog liberalnega advokata dr. Goriškega razpustil okrajni zastop pri Sv. Lenartu. Ni bilo nobenega povoda za to. Člani okrajnega zastopa so poslovali popolnoma po postavnih predpisih. Cel lenarški okraj je po ogromni večini v taboru Slovenske ljudske stranke. Pirkmajerjev ljubljeneč, advokat dr. Gorišek je najbolj osovražen v okraju. Ljudstvo ga ne mara. A Pirkmajer je slušal Goriškega in ne ljudstvo. Naši člani okrajnega zastopa so bili za časa stare Avstrije neustrašeni borci za slovenstvo. Po dolgoletnih borbah se je našim možem posrečilo iztrgati okrajni zastop nemškutarjem iz rok. A sedaj se nahaja med Goriškovimi člani zopet nekaj nekdanjih zagriženih narodnih nasprotnikov. Okrajni zastop je pod doseganjim vodstvom zgradil po celem okraju mnogo okrajnih cest. Torej ni bilo nobenega zakonitega razloga za razpust, ampak samo politični.

Tako izgleda nepristranost, zakonitost in pravičnost g. velikega župana dr. Pirkmajerja. Morda pride kmalu čas, ko bomo lahko še drugače govorili!

PRAVICI SO ZE NAPOVEDALI VOJSKO.

Dopis iz lenarškega okraja:

Naš lenarški okraj je te dni prvi začutil pest krivice in nezakonitosti. Vlada je po velikem županu dr. Pirkmajerju razpustila naš okrajni zastop. Kdo je to povzročil? Vsi ga poznamo. To je napravil liberalni advokat dr. Milan Gorišek, ki je debeli prijatelj znanega dr. Žerjava. Advokat dr. Gorišek je že dolgo koval nakepe, kako bi prišel do oblasti v našem okrajnem zastopu. Strašno se je jezil, ker so bili na čelu okraja sami poštene domači možje, ki so pristali Slovenske ljudske stranke. On, dr. Milan Gorišek, se je z dr. Žerjavom že za časa, ko je bil študent, zaklel, da bo vse, kar je krščansko, strinoglavil. Mož je zagrižen liberallec. Pa še dve stvari sta ga navajali, da je od velikega župana zahteval razpust. Okrajna hranilnica mu diši. Dr. Gorišku je znano, da ima okrajna hranilnica na češkem več milijonov naloženega denarja še iz časa pred vojsko. Drugo, kar je dr. Milana vleklo, da se polasti okrajnega zastopa, pa je njegova avtomobilna družba. Avtomobili njegove delniške družbe uničujejo naše ceste, da je groza. Le pomislite vi davkoplačevalci, koliko stane okrajni zastop samo kratek del ceste iz trga do Šikerja! Avtomobili v par tednih sproti uničijo ves gramoz, ki ga okrajni zastop navozi za drag denar na to cesto. Goriškova družba dela profit, ti okraj in ti davkoplačevalci pa le plačaj. Kaj to mar advokatu Gorišku, če kmet in kočar ter obrtnik propadeta! Njemu

je glavno to, da njegova družba zasluži težke tisočake in da ima na razpolago avtomobil za prevažanje Sokolov in orjunccev. K škodi, ki jo Goriškov avto napravi na cesti, pa noče prav nič prispevati. Da se v tem oziru ne bo delalo nobenih zaprek, zagradelj so razpustili okrajni zastop. Dr. Gorišek je poleg par mož dal imenovati v gerentski svet okrajnega zastopa razne pristaše nasprotnih strank.

Gospod veliki župan! Vprašamo Vas, ali Vam je znano, da advokat Gorišek za svojo stranko pri zadnjih volitvah ni dobil niti 5 odstot. vseh glasov! Od 44 občin niti tri župani niso njegove stranke! Pri volitvah v narodno skupščino je advokat dr. Gorišek za svojo stranko dobil samo 92 glasov, dočim je naša SLS dobila nad 3200 glasov. Zapomnite si g. veliki župan, da ste si s tem činom pritisnili na čelo pečat nezakonitosti. Dne 8. februarja pa bomo po celem lenarškem okraju z volilnimi kroglicami zaklicali: Dr. Gorišek naj gre! On nima v okrajnem zastopu ničesar iskati. Tudi dr. Pirkmajerja bo še glava bolela!

S PETROLEJEM LOVIJO VOLILCE.

Samostojna kmetijska stranka skuša za sedanje volitve dobiti ljudi na svojo stran s tem, da jim deli petrolej za par vinarjev ceneje. V Mariboru so ustanovili Žerjavovi politični otroci družbo »Panonija«. Samostojni agitatorji nagovarjajo ljudi, naj plačajo deleže za to družbo. Morda so pri »Panoniji« nekateri poštene možje zvraven, a vendar moramo mi našim ljudem priporočati skrajno previdnost.

Pred vojno je sedanji kraljevski minister, advokat dr. Gregor Žerjav ustanovil v Ljubljani enako družbo, ki se je imenovala »Agro-Merkur«. Dr. Žerjav je to družbo tako vodil, da je sledil velik bankerot. Tri močne liberalne posojilnice so bile uničene in veliko število kmetov in obrtnikov je prišlo na beraško palico. Sodnija je konečno obsodila Žerjava na 6 mesecev ječe. (A kljub temu je dr. Žerjav sedaj vodja liberalne stranke, ki ponuja profesorja Pivkoto za kandidata in Žerjav je kot minister tudi kraljevski svetovalec v Beogradu).

Te vrstice smo zapisali radi tega, da bodo ljudje previdni. Leta 1923 so nasprotnne stranke ponujale volilcem breje krave in telice, a letos ponujajo petrolej. Zgodovina o Žerjavovem »Agromerkuru« pove dovolj. Pazite in dobro premislite, predno daste komu svoj podpis.

Volilci SLS!

Naša škrinjica je

1.

!! prva !!

SE ENKRAT: KAJ JE S PROSTO ŽGANJEKUHO?

Leta 1923 se je našim slovenskim poslancem v finančnem odboru posrečilo izposlovati tudi za slovenske kraje ugodnost popolnoma proste žganjekuhe. Iz zapisnikov finančnega odbora povzamemo, da so naši poslanci zahtevali, da se naj tudi Sloveniji in Hrvatski da ista ugodnost, kakor jo ima Srbija in Makedonija. Ker v Srbiji za domače pridelek sploh ni trebalo ničesar plačati in financarji niso imeli tam pri žganjekuhi ničesar opraviti, je bilo načelo pravičnosti, da je te ugodnosti deležen tudi slovenski kmet, bajtar, najemnik in viničar ter delavec. Po trdi borbi se je našim poslancem začetkom oktobra 1923 res posrečilo to doseči. In od novembra 1923 naprej velja, da lahko naši ljudje kuhaajo žganje brez nadzorstva financarjev in so popolnoma oproščeni užitnine. Le oni, ki trgujejo, morajo plačevati od žganjekuhe.

Sedaj pred volitvami pa so začeli hudobni samostojneži in liberalci lagati, da bo s 1. januarjem 1925 prosta žganjekuha odpravljena. Lažejo okoli, da je to storil dr. Korošec. Še enkrat povdarjamo, da je prosta žganjekuha še naprej v veljavi. Ta ugodnost je zabeležena v zakonu in nihče je brez narodne skupščine nima pravice spremeniti. Nasprotnikom — lažnjivcem pa v obraz povejte, da kdor laže tudi krade. Slovenci! Sedaj vidite, kakih grdih sredstev se poslužujejo pred volitvami naši nasprotniki.

ZA NOVO SMER!

(Franjo Rudl, Pesnica-Maribor.)

Vreme in narava sta nam letos spet pokazala, da lahko računamo v Sloveniji vsako drugo leto na plemeniti rod naših jabolk in če ne v vsaki občini, pa vendar povprečno.

Obilno vagonov jabolk se je letos izvozilo iz Slovenije v južni del Jugoslavije. Kakor je letošnja praksa pokazala, so jabolka in hruške v dotični letini, ko srbsko sadje ne obrodi, vsaj eden naših domačih pridelkov, razven lesa, ki pride za trgovino in uvoz v južni del Jugoslavije, kakor v glavno mesto Beograd, v poštev.

Izvanredno je letos bila cela srednja Evropa obložena s sadjem in vsled tega skoraj ni bilo nobenega inozemskega izvoza, ne v Avstrijo, ne v Nemčijo in ne na Holandsko.

Nekaj izjem je bilo pri ranih in pri trpežnih zimskih jabolkah, pa ne toliko, da bi ta izvoz vplival na cene naših jabolk, ker ni bilo v inozemstvu za nas konkurenčnega trga, napram Banatu in Srbiji, ker v drugem slučaju bi slovenski sadjarji dosegli za svoje sadje višje ceno kakor je danes.

Velikopotezno vzeto, smemo letošnje povprečno veletrgovsko ceno za jabolka v enem oziru le kot normalno računati, če primerjamo povprečne cene predvojne časa, ko je velika krava v teži 600 kg toliko bila vredna, kakor 3000 kg jabolk. Takrat torej krava po 30 krajeerjev in jabolka po 6 krajeerjev za kg, to je bil znesek 180 goldinarjev ali 360 kron.

V enakem razmerju opazimo to letos, ko je za plemenito kravo cena za kg 10 dinarjev in za sadje dva dinarja. Torej imamo znesek 6000 dinarjev, oziroma za pet kilogramov jabolk dobimo eno kilo krave.

Računimo še dalje, potem vidimo tudi valutne razmere in sicer danes 6000 dinarjev, poprej 360 kron, to je 66 krat toliko, kakor poprej. Če pa si kmet mora kupiti tekstilne in druge industrijske potrebščine, pa mora plačati stokratno in tudi več. V tem oziru se mora torej kmet pri nabavi dotičnih potrebščin samo na najnujnejše stvari omejiti, ker drugače pride iz gospodarskega ravnotežja. Njegovo sedanje in bodoče blagostanje je odvisno od množine in možnosti vnovčenja ali prodaje njegovih pridelkov.

Slovenski kmet se šteje med marljive zemljoradnike in njegova gospodarska moč za bodoče je odvisna od cilja, katerega zasleduje. Bodo pa dotični, ki so sedaj od vinogradništva živeli, morali bolj na sadjarstvo kreniti, ker so kot posledica svetovne vojne in novih državnih mej najbrž za zmiraj izgubili konkurenčno moč na širšem vinskem trgu v inozemstvu. Izjeme tu in tam ne pridejo pri splošnem računu v poštev.

Naša bogata narava nam je dala kažipot v Sloveniji do sadjarstva.

Marsikateri človek pride na poti svojega potovanja na cesto, ki se cepi na desno in na levo in če nima poprej jasne cilja, treba mu je obstati in pomisliti, kam naj krene.

Približno na ta način so prišli slovenski kmetje na dvopot, kjer razmišljajo, katero panogo gospodarstva dobo za bodoče pospeševati in jej darovali svoje srage in gnotni dobiček dosedanjih žuljev.

Ni treba za bodoče toliko žuljev, kakor pa novih smernic za zbiranje, spravljane in skladanje zrelega sadja. Poleg tega precepljenje sadja pod vodstvom ali nasvetu v praksi izkušenih in veletrgovskih krogov odobrenih sadjarjev. Po tem potu bomo morali korakati naprej in dosegli bomo pričakovani cilj blagostanja in zadovoljnosti.

V slovenskem »Sadjarju in vrtnarju« je gospod profesor Priol, strokovni učitelj sadjarstva na vinarški in sadjarski šoli v Mariboru opisal nove smernice za pakovanje jabolk po ameriškem načinu in v ameriškimi originalnih zabojih. Ko sem čital ta velevažni članek, sem bil v trenutku prepričan, da to duhovito zrno ima velikansko bodočnost in predstavlja edino sredstvo, da pridejo slovenski sadjarji v svoji strokovni zvezi na konkurenčni svetovni trg.

Gospod M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani je te velevažne nove smernice hipoma navdušeno širil, kakor tega ne kaže samo njegov list, ampak tudi praksa na ljubljanski sadni razstavi. Kakor on sam v zadnji številki piše, je treba, da se vse sadne razstave za bodoče reformirajo, če hočemo doseči gnotne uspehe v trgovskem okrožju.

Veselo je tako gibanje, ker spada med gospodarsko politiko in nam prinese čisto drugo zadovoljnost, kakor strankarska politika. Tukaj je polje koristnega dela; tam pa polje vražje nezadovoljnosti in sebičnosti.

Vsi sadjarji se podajmo na pot strokovnega mišljenja, organizirajmo nove smernice in izkoristimo na trgovski način vse, kar nam nudi naša narava in ne gujmo to, kar nam kaže bodočnost.

Kakor statistika nemške veletrgovine kaže, so tam najbolj priljubljena jabolka, kar se tiče velikosti od pet do 10 cm v premeru. Najvišjo ceno dosežejo jabolka od šest do sedem centimetrov v premeru. Trpežne sorte z duhtečim okusom predvaja prvo kvaliteto, če niso na površju krastave, obtočene in plesnive. Glede sorte dobi vsaka svojega kupca. Če ni v Nemčiji sadja, pridejo naše drobne mašancike kot trošno sadje za tehnično konzerviranje v poštev in sicer na tisoče vagonov.

Ravno isto velja za Avstrijo z dostavkom, da se tukaj izborno luksurično blago višje upošteva in plača kakor v Nemčiji.

Za Srbijo, posebno Beograd pa drobna, takozvana »sitna« jabolka sploh ne pridejo v poštev; Beograd zahteva samo jabolka v velikosti od sedem cm naprej in

četudi tehta cela 1 kg. Rdeče »crvene« rižane in žolte, tudi bele imajo prednost, zelenih ne marajo. Banatska mesta in postranske vasi kupujejo tudi drobnejše blago, pa vendar nadkriljuje rdeča barva in velikost jabolk.

Nadalje rabi Beograd vse sorte ranih jabolk in hrušk, ker ranih jabolk Srbija nima. Obče se v južnih krajih velika »krupna« jabolka s sladkim okusom zahtevajo.

Torej moramo naše sadjarstvo, kar se tiče precejšenja in novih nasadov, v tem oziru reformirati.

Najvažnejše poleg vsega je še pri nas način in oblika zbiranja, skladiščenja, prevoza in železniški transport sadja. Na tem polju mislim, da smo na otročjih nogah. Vse naše žlahtno in okusno sadje nam ne pomaga, če na tem polju ne bomo napredovali.

Pred dozorenjem našega sadja sem pisal na ministrstvo poljeprivrede, da bi se dalo meni ali poljubno drugemu strokovnjaku nekaj potovalne podpore proti zavezni dolžnosti pravočasnega javnega referata za proučevanje centralnih mest glede sadne trgovine.

Po geslu, »dobra reč ima vreme« sem dobil prav pozno odgovor, da se predlog odobri, ali žalihog, ker ni v proračunu predvidenega kredita, ne morejo začasno nobene podpore nakazati. Zakaj je bilo to zavlačevanje od strani vlade dobro, šele danes vidim, ker sem se na lastne stroške peljal ne v inozemstvo, ampak v južni del naše Jugoslavije. Videl sem tam čudeže našega sadnega izvoza. Nekaj izjem je bilo, posebno iz celjskega okraja, vse drugo potolčeno, ne izbrano in vsled tega tudi gnilo blago. Naša uboga jabolka! Kako bi bili pogoreli v inozemstvu. Nekaj boljše je bila roba v zabojih, pa tudi pri večini pod kritiko.

Na kratko povedano: je cela naloga pri eksportu ta, da pridejo jabolka od producenta do konzumnega mesta v zdravi in prikupljivi obliki. Srbin pravi: »Dobra roba se sama proda!«

Po katerem potu hočemo to važno zadevo doseči, da se v Berlinu, Hamburgu, Amsterdamu, Dunaju in Beogradu itd. dobra roba sama proda?

Prvič potem Sadjarskega društva in pokrajinskih sejmskih razstav, kakor to gospod M. Humeck v svojem listu sam piše: »V drugo smer«. Sam Bog naj nam da spet sadno leto in organizirajmo se za svetovni trg.

Sadna statistika za trganje jabolk.

1. Če en človek v vsakih desetih sekundah od jabolčnega drevesa vzame eno jabolko in ga položi v zaboj, koliko bo spravil v osmih urah? Ena minuta 6 jabolk, ena ura 360 jabolk in v osmih urah 2880 jabolk.

2. Koliko jabolk vsebuje 1 kilogram? Če je jabolka visoka in široka v premeru 5-6 cm povprečno 12 komadov, 6-6 cm povprečno 10 komadov, 6-7 cm povprečno 7 komadov, 7-7 cm povprečno 6,5 komadov, 8-8 cm povprečno 5,5 komadov, 8-9 cm povprečno 4,5 komadov, 9-9 cm povprečno 3,6 komadov, 10-10 cm povprečno 2,4 komadov.

3. Koliko tehta 2880 komadov jabolk? 5-6 cm v premeru 240 kg, 6-6 cm v premeru 288 kg, 6-7 cm v premeru 411 kg, 7-7 cm v premeru 443 kg, 8-8 cm v premeru 541 kg, 8-9 cm v premeru 640 kg, 9-9 cm v premeru 800 kg, 10-10 cm v premeru 1200 kg.

4. Koliko jabolk torej zamore natrgati en človek na dan? a) drobnih jabolk 200 kg, b) srednje debele 500 kg, c) prav debele 800 kg.

5. Koliko jabolk se spravi v ameriški zaboj? 5-6 cm premer 200 komadov, 6-6 cm premer 163 komadov, 6-7 cm premer 125 komadov, 7-7 cm premer 104 komade, 7-8 cm premer 88 komadov, 8-8 cm premer 72 komadov, 8-9 cm premer 55 komadov, 9-9 cm premer 49 komadov, 10-10 cm premer 36 komadov.

6. V vsak ameriški zaboj gre netto 16 do 19 kg jabolk, povprečno 17 kg. Teža je odvisna od velikosti posameznih jabolk in sorte.

F. Rudl.

Politični ogled.

Država SHS.

Kakor smo že opisali v uvodnem članku, je Pašić-Pribičevićeva vlada sklenila, da bo nastopila proti Radičevi stranki in njenim voditeljem z zakonom o zaščiti države, s katerim je svojčas Pašić uničil komunistične mandate, PP vlada sama razglasa, da bo te dni objavila takozvano obznanje, po kateri bo razpuščena hrvaška republikanska seljaška stranka, njeno premoženje zaplenjeno, Radič in drugi voditelji stranke pa bodo romali pod ključ in pred sodišče kot veleizdajalci. — Kljub temu, da vladno časopisje neprestano bobna o razglasitvi obznane proti Radičevi stranki, še ta dosedaj ni bila izdana. Vlada se namreč zaveda prav dobro, na kako hud odpor bo naletela med narodom, ako bi se lotila z izjemnimi zakoni in z nasiljem razpusta na Hrvaškem največje Radičeve stranke.

Te dni je povabil Pašić v Beograd bolgarskega ministrskega predsednika Cankova. Pašić bi namreč rad pridol

bil tudi bolgarsko vlado, da bi ta začela preganjati bolgarske komuniste ob istem času, ko bi naša vlada nastopila proti Radiču in njegovi stranki. V Beogradu so se posvetovali pri Pašiču glede enotnega nastopa proti praznemu boljševškemu strahu: Cankov, Pašić in naš zunanji minister dr. Ninčič. Vladno časopisje že razglasa, da je med Pašičev in bolgarsko vlado dosežen sporazum. Pašić je hotel, da bi Cankova tudi narod na beograjskih ulicah navdušeno sprejel, a ko ga je ljudstvo zagledalo v avtomobilu, je klicalo: »Doli krvnik Srbije!« K Cankovu niso hoteli niti beograjski novinarji. Bolgarski ministrski predsednik je zapustil Beograd precej razočaran in se je podal v Bukarešto, da bi tudi Rumune pridobil za nastop proti boljševškemu strahu.

Veliko se govori po Beogradu o zopetni preosnovi Pašić-Pribičevićeve vlade. Pašić bi rad izrinil iz vlade vse one radikale, ki so bolj za mirno vladanje in se držijo predsednika narodne skupščine Ljube Jovanoviča.

Voditelji opozicije so te dni zbrani v Beogradu, kjer se posvetojuje o enotnem nastopu celotne opozicije, ako bi vlada res nastopila z obznanom proti Radiču in njegovi stranki.

Naš kralj in kraljica sta se odpeljala te dni v Pariz. Za bivanja v Parizu in odsotnosti iz Beograda je izročil kralj kraljevsko oblast Pašić-Pribičevići vladi.

Avstrija.

Avstrijska republika se polagoma ojačuje. Njena valuta, ki je po preobratu drvela navzdol s strahovito naglico, se je s pomočjo inozemskih posojil popravila ter je že nad dve leti na stalni višini. Vendar pa so do sedaj v Avstriji računali z bankovci izredno visokih števil. Stotisočrski bankovci in še višji niso tam nobena redkost. Da se izogne tem ogromnim številkam, bo uvedla Avstrija novo denarno enoto, ki se bo imenovala šiling. Šiling bo imel vrednost dosedanjih 10.000 papirnatih kron ter se bo delil na 100 grošev. Šilingi bodo srebrni in zlati; enako bodo tudi groši iz kovine. Z uvedbo novega denarja se bo znatno poenostavil denarni promet, ker ne bo potrebno računati z ogromnimi svotami papirnatih kron. Nov denar bo uvedla Avstrija tekom prihodnjega leta.

Albanija.

Zmede, ki so nastale v Albaniji z uporom nasprotnikov dosedanje vlade, so se končale s popolno zmago ustašev. Vladne čete so bile povsod premagane in uporniki so pod vodstvom bivšega ministrskega predsednika Ahmet bega Zogu zasedli celo severno Albanijo in glavno mesto Tirano. Dosedanji vladni predsednik Fan Noli je skupno z ostalimi svojimi ministri pobegnil v Valono, kamor je spravil tudi ves denar, katerega je pobral v drž. blagajnah. V Valoni je nameraval osnovati novo vlado za južno Albanijo, katera se nahaja v rokah njegovega pristaša Bajram Cura. Toda radi odločne zmage vstajev si je premislil ter pobegnil s celokupno vlado v Italijo. Uporniki so začeli prodirati tudi v južni del države, kjer so zasedli važno mesto Permeti. Popolna zmaga jim je zagotovljena in novo vlado bo zopet sestavil Ahmet beg Zogu.

Italija.

Položaj fašistovske vlade postaja vedno bolj težaven. Mussolinija niti njegov novi načrt volilne reforme ne more sprijazniti z opozicijo, ki prihaja na dan z vedno hujšimi napadi na vlado. Mussolinija posebno obtežujejo nova razkritja v zvezi z umorom poslanca Matteottija. Njegova najboljša sodelavca, poveljnik fašistovske milice, general de Bono, in podpredsednik parlamenta, poslanec Giunta, sta morala demisijsirati ter se vrši proti njima preiskava. Vse kaže, da se bližajo zadnji dnevi fašistovske vlade in načrt novega volilnega reda ima najbrž namen zagotoviti vladi časten umik.

Španski poraz v Maroku.

Španci s svojo vojno v Maroku niso imeli sreče. Dasi so žrtvovali za večinoma neplodne in gorate kraje ogromne človeške in denarne žrtve, so bili vendar popolnoma poraženi. Sedaj so se umaknili na nove postojanke ob obali, kjer se utrjujejo v varstvu vojnih ladij. Tudi plemena, ki so bila do sedaj mirna, so se pridružila upornikom. Zmaga upornikov gledata s skrbjo Anglija in Francija, ki sicer privošči Špancem poraz, pa se vendar boji, da ne bi zmaga navdušila tudi plemena v njihovih pokrajinah na vstajo. Vsled poraza v Maroku vlada med izmozganim španskim ljudstvom vedno večje nerazpoloženje proti sedanjim vladnim diktatorja Primo de Rivera. Republikansko gibanje se vedno bolj širi in ni izključeno, da izbruhne v doglednem času v Španiji revolucija.

Prireditve.

Proslava Meškove petdesetletnice v Gor. Radgoni, ki jo je priredilo na Stefanovo naše katoliško prosvetno društvo, je potekla v splošno zadovoljnost občinstva, ki je napolnilo posojilnično dvorano. Slavnostni govornik, č. g. Matija Zemljčič nam je predstavil v svojem lepem, skoro eno uro trajajočem govoru Meška kot človeka, pesnika in pisatelja, mučenika in zmagovalca. — Igralci so Meškovo igro »Pri Hrastovih« prav dobro uprizorili, tako, da je igra zapustila pri navzočih močnejše vtise. Sledile so ji z napeto pozornostjo in upamo, da jim ostane vedno v spominu kot resen opomin in svarilo pred grehom. Po končani slavnosti smo se poslovili od delavnega društvenega pevovodje g. Petra Potočnika, ki se preseli v Ljutomer. — Na praznik Sv. Treh kraljev po večernicah pa nastopijo prvič na odru fantje, organizirani v Mladeniški zvezi. Vprizorili bodo misijonsko igro »Naprednjak ob reki Kongo«. Del čistega dobička je namenjen misijonskim potrebam. Prijatelji misijonske misli pridite v obilnem številu k tej misijonski prireditvi!

Velika Nedelja. Tukajšnji telovadni odsek Orel priredi na praznik Sv. Treh kraljev dne 6. januarja popoldne po večernicah v gostilniških prostorih g. Antona Alt tombolo. Na vspeh je tudi godba in šaljiya pošta. Prijatelji poštene zabave ste prijazno povabljeni. Bog živi!

Tedenske novice.

Slovensko ljudstvo, pozor! Volitve se bližajo in kmalu bo treba z volilno kroglico v roki povedati, ali hočemo biti Slovenci v naši državi svobodni državljani, samostojni gospodarji na svoji slovenski zemlji, Srbom enaki, ne samo po dolžnostih, kakor dosedaj ampak tudi glede pravic, ali pa popolnoma in za vedno hlapci beograjskih velikašev Pašić-Pribičevićeve sorte, ki bodo naprej in še huje ropali naše žepce, mučili naše fante po makedonskih kasarnah, posrbili naše šole, vrgli veronauk iz njih in poskušili še vse drugo, da nas spravijo pred se na kolena. Izmed strank, ki se vam bodo sedaj zopet ponujale, da jih volite, je edina SLS z načelnikom dr. Korošcem prava slovenska stranka, ki si je izbrala za geslo: Boj Pašić-Pribičeviću, neizprosen boj vsem velesrbskim nakanam zoper Slovence! In ta boj bo ona tudi končno izvajala, ker je to boj za pravico, pravica pa je še vselej zmagala. Zato ne verjamite nikomur, ki čez dr. Korošca in njegove poslanca zabavlja in vedite, da je vsaki tak prikrit Srbi-janec, vsak v Pašičevi službi. V to vrsto ljudi pa spadajo na deželi zlasti naši učitelji z malimi izjemami vsi. Pašić-Pribičević nimata menda na Slovenskem zvestejših pristašev od njih. Seveda naravnost tega nobeden ne bo priznal! Rekel bo: jaz sem demokrat! A kdo je slovenski demokrat? Pristaš dr. Zerjav! In kdo je dr. Zerjav? Človek, ki se je z dušo in telesom prodal Srbom in bi videl rajši danes kakor jutri posrbjeno vse od Maribora do Ljubljane. On je tisti, ki izdaja Slovence Srbom, on neprenehoma spletkari in dela zoper dr. Korošca ter ga ovira v boju za samostojnost Slovenije. In temu človeku slepo verujejo in pomagajo slovenski učitelji. Zato slovensko ljudstvo, pozor pred temi Srbijanci v slovenski koži. Za kogar bo tak učitelj agitiral, tistega ne volite, kar vam bo on dal brati, to raztrgajte in zavrzite, kar bo vam tak o volitvah razlagal, tega ne verjamite, ako hočete sebi koristiti in ne Srbom. Vsi v boj za slovenske pravice, v boj zoper velesrbske nakane Pašić-Pribičevićeve, v boj zoper njihove slovenske podrepnike demokratske in radikalne sorte. Vsem tem dr. Korošec najbolj leži v želodcu, zato mora on edini biti naš prvi vodja. Torej vsi za njim do zmage!

Slike kandidatov Slovenske ljudske stranke prinese dnevnik »Slovenec« v svoji prihodnji prilogi, ki se imenuje »Ilustrovani Slovenec«.

Bivši poslanec Samostojne kmetijske stranke Ivan Mermolja, se je postavil za kandidata v južni Srbiji. Ker ga Slovenci ne marajo, upa, da ga bodo Srbi izvolili.

Sentjurski Drofenik je pred dnevi v neki gostilni v St. Jurju ob bolj pozni uri pokazal prijatelju debelo obloženo denarnico. Od kod ta obilni denar in čemu?

Mariborske novice. Kakor smo že poročali, sta dobili mariborska stolna in frančiškanska cerkev nove zvone. Mariborčani so z obojimi zvonovi nad vse zadovoljni in polni pohvale trdkam Zvonoglas in Bühl, ki sta se potrudila, da sta ravno za obmejni Maribor ulili zvone, ki se glede glasu med seboj tako lepo ujemajo. — Profesor na mariborskem bogoslovju g. dr. Anton Jehart je odpotoval zadnjo nedeljo v Sveto deželo, odkoder bo pošiljal tudi za »Gospodarja« zanimive doživljaje s svojega potovanja. — Znani širitelj III. reda sv. Frančiška g. pater Filip Pero je bil te dni operiran v mariborski bolnici. — Trojni umor v družini čevljarja Mikl v Studencih pri Mariboru smo že opisali v zadnji številki. Glavni osumljenec pri tem žalostnem in vse obsodbe vrednem dejanju, ptujski mizar Zlahčič, še vedno taji svoj zločin v preiskovalnem zaporu. Razen njega so še zaprti trije drugi pomagači, ki so osumljeni sokrivde. Glavnega Zlahčičevega pomagača Čiča še do danes nimajo. Na Zlahčiču so dognali, da je prinesel na sebi v zapor s človeško krvjo okrvavljene hlače, človeško kri za nohti in čisto razprskane roke. Zlahčič se seveda izgovarja, da si je do krvi opraskal roke po naključju in se potem okrvavil. — Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico je na svoji odborovi seji dne 26. decembra 1924 sklenilo sledeče: Podaljšanje veljavnosti sedanjega stanovanjskega zakona, ki se je poskusilo z ministrsko uredbo, krši ustavo in torej pravno ni veljavno. Najemnine, ki so bile do zdaj določene po stanovanjskem uradu, in vse omejitve v določanju najemnine zgubijo torej svojo veljavo dne 31. decembra 1924. Ker pa je Društvo najemnikov v Mariboru sklenilo, priporočati svojim članom, da se z dobra sporazumejo s hišnimi gospodarji o najemninah, priporočata tudi Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico, da posestniki postopajo do brohotno in povišajo svojim najemnikom najemnino za čas od 1. januarja 1925 naprej samo za 100% sedanje najemnine. — Udruženje vojnih invalidov, podružnica v Mariboru, sklicuje redni občni zbor za nedeljo, dne 11. januarja 1925, dopoldne ob 9. uri, v Gambrinovo dvorano. Blanstvo se vabi k polnoštevilni udeležbi.

Novice od Sv. Križa pri Mariboru. Vendar enkrat smo prišli do tega, da smo priredili za naše pridne šolarke lepo božičnico. Nastop naših mladih junakov-umetnikov v igrici »Kaznovana radovednost« je bil nad vse ljubeč — a naravnost ginjeni smo bili, ko je v lepih kiticah prelep angelček deklamiral pomen božične predstave z željo, da se ponovi vsako leto. Da so naši malčki prešli tako izdatne in lepe darove, se moramo zahvaliti blagohotnim mladimoljubom iz Sv. Križa in Maribora. — Na kvaterno nedeljo smo pokopali našega blagega